

OBRAVNAVA E-ZLORAB OTROK: IZ TEORIJE V PRAKSO

SPLETNO KO
Center za
varnejši internet

Gospodarska
zbornica
Slovenije
Združenje za informatiko
in telekomunikacije

Čas poteka delavnic: od 10.45 do 12.15 (27. september 2018)

Fakulteta za družbene vede

S podpora:

KRATKI POVZETKI DELAVNIC

DELAVNICA 1: Uporabi svojo napravo: kako učinkovito upravljati z neprimernimi vsebinami na spletu - praktični primeri z uporabo svojih lastnih naprav (BYOD – mobilni telefon)

Izvajalka delavnice: Zala Bricelj, digitalna strateginja in specialistka za uporabo sodobnih tehnologij

Zala Bricelj je digitalna strateginja in specialistka za uporabo sodobnih tehnologij za nastop na spletu in družabnih omrežjih. Pripravlja digitalne strategije za učinkovite spletne nastope, načrtuje uporabniške izkušnje, rešitve in aplikacije za različne trge. V sodelovanju s Safe.si in MISSS izvaja delavnice in predavanja varne rabe interneta, mobilne tehnologije in spletnih orodij za otroke, mladostnike, starše in učitelje. Je mednarodno certificiran NLP Praktik in NLP Master Coach.

Predstavitev delavnice:

Na delavnici bomo na svojih napravah (BYOD – bring your own device) spoznali načine, kako upravljati z različnimi oblikami neprimernih vsebin na različnih platformah in družabnih omrežjih. Na praktičnih primerih bomo spoznali ključne poudarke zaščite zasebnosti in varovanja osebnih podatkov na spletu in kako učinkovito upravljati z vsebinami na spletu in družabnih omrežjih, da ustavimo in / ali preprečimo izzive, zlorabe in različne oblike spletnega ustrahovanja. Seznanili se bomo s kanali in platformami, ki jih otroci in najstniki največ uporabljajo, kakšne izzive in trende opažamo pri njihovi uporabi in kako delovati, kaj narediti in kam se obrniti po pomoč, ko se pojavijo izzivi ali incidenti na spletu.

Komu jo priporočamo?

Delavnica je namenjena vsem učiteljem, pedagogom in strokovnim delavcem, ki delujejo na področju izobraževanja in dela z mladimi. Delavnica bo zasnovana tako, da bodo udeleženci tudi praktično uporabljali svojo napravo – mobilni telefon, vendar to ni pogoj za udeležbo na delavnici. Vsebina bo prilagojena tako, da bodo udeleženci dobili praktične napotke in navodila kako ukrepati in zakaj je potrebno aktivno in odzivno upravljati z različnimi oblikami neprimernih vsebin in kako opolnomočiti otroke in najstnike. Napredno znanje IKT ni pogoj za sodelovanje na delavnici.

DELAVNICA 2: Varstvo osebnih podatkov na šoli skozi praktične primere

Izvajalec delavnice: Miroslav Ekart, univ. dipl. prav. z opravljenim državnim pravniškim izpitom

Miroslav Ekart, univ. dipl. prav. z opravljenim državnim pravniškim izpitom. Je pooblaščen oseba za varstvo podatkov pri podjetju DATAINFO.SI. Dolga leta je deloval na vodilnih mestih v zavarovalništvu. Poleg prava ima veliko izkušenj z vodenjem prodaje in marketinga, pokrival pa je tudi vodenje IT. Pridobil je certifikat Buerau Veritas za Pooblaščen osebo za varstvo podatkov – DPO.

Predstavitev delavnice:

Varstvo osebnih podatkov je z EU Splošno uredbo o varstvu podatkov – GDPR pridobilo na pomenu tudi na šolah, ki morajo poskrbeti za skladnost z novo zakonodajo, tako da prenovijo soglasja staršev za otroke, preverijo zastarele pravilnike, zbirke osebnih podatkov, izobrazijo učitelje o novostih itd. Na osnovi reševanja praktičnih primerov in vprašanj s področja varstva osebnih podatkov na šolah bodo udeleženci delavnice lahko preverili, v kolikšni meri poznajo novo zakonodajo in ali bi ravnali pravilno.

Komu jo priporočamo?

učiteljem, svetovalnim delavcem, vodstvom šol

DELAVNICA 3: Smernice za ravnanje v primeru e-zlorab na šolah

Izvajalec delavnice: dr. Benjamin Lesjak, predavatelj na Fakulteti za management na Univerzi na Primorskem in sodelavec Centra za varnejši internet SAFE.SI

dr. Benjamin Lesjak je predavatelj na Fakulteti za management na Univerzi na Primorskem in sodelavec Centra za varnejši internet SAFE.SI. Pri svojem delu se ukvarja s temami varne in odgovorne rabe interneta, saj predava učiteljem, staršem in otrokom v okviru Centra, je tudi strokovnjak za področje varstva osebnih podatkov.

Predstavitev delavnice:

Učitelji so v neposrednem stiku z otroki po 6 in več ur dnevno, pri čemer se pogosto srečujejo z neznanimi oblikami spletnega nasilja med mladimi. Na delavnici bomo predstavili najpogostejše oblike zlorab in kako jih obravnava zakonodaja. Za tem bomo v več manjših skupinah preko diskusije in poročanja oblikovati predlog dokumenta smernic za ravnanje v primeru e-zlorab na šolah.

Komu jo priporočamo?

učiteljem, svetovalnim delavcem, vodstvom šol

DELAVNICA 4: Kako prepoznati in učinkovito ukrepati v primerih suma e-zlorabe otroka ali mladostnika?

Izvajalka delavnice: Lija Leonora Miljavec, strokovnjakinja za področje zlorab otrok in mladostnikov na spletu in specializantka integrativne psihoterapije

Kot dolgoletna koordinatorica prijavnih točk Spletno oko je pridobila bogate izkušnje s področja zlorab otrok na spletu. V zadnjem obdobju na prijavnih točki sodeluje pri obravnavi prijav posnetkov zlorab otrok in pri razvoju izobraževalnih materialov s področja e-zlorab otrok. V zasebni psihoterapevtski praksi izvaja individualno psihoterapijo za mladostnike in odrasle, ki se soočajo z depresijo in drugimi težavami v razpoloženju.

Predstavitev delavnice:

Pravočasna prepoznavna znakov stiske otroka, ki se sooča z neprijetno situacijo na spletu, ter večšine, kako ob tem ukrepati, so znanja, ki jih potrebuje vsak strokovnjak, ki pri svojem delu prihaja v stik z otroki in mladostniki. Delavnica bo v kratkem uvodnem delu udeležencem ponudila teoretično predstavitev in razlago znakov, ki lahko nakazujejo na stisko, ki jo otrok doživlja na spletu oziroma v povezavi s spletom. Pri tem bomo zajeli tako znake, ki jih kažejo žrtve, kot tudi znake, ki jih lahko prepoznamo pri opazovalcih in izvajalcih e-zlorab. V praktičnem delu bodo udeleženci v majhnih skupinah na predstavljenih primerih iskali znake, ki bi lahko nakazovali na stisko otroka na spletu, ter pripravili strategijo za ukrepanje. V

diskusiji bomo skupaj iskali najboljše možne odzive in ukrepanje v primerih, ko posumimo na e-zlorabo otroka.

Komu jo priporočamo?

Delavnica je namenjena pedagogom, socialnim delavcem, svetovalnim delavcem in vsem, ki menijo, da bi z znanjem o prepoznavi znakov e-zlorab in možnih ukrepih lahko pripomogli k bolj učinkoviti obravnavi otrok, ki se soočajo s stiskami na spletu.

DELAVNICA 5: Stiske in potrebe otroka v postopkih, ki sledijo razkritju zlorabe na spletu

Izvajalka delavnice: mag. Mateja Štirn, psihologinja in psihoterapevtka

Mag. Mateja Štirn izvaja psihološko svetovanje za posameznike in skupine, individualno psihoterapijo ter svetovalno-izobraževalne in preventivne projekte. Pri svojem delu se še posebej osredotoča na nudenje pomoči ljudem po različnih travmatskih izkušnjah in na izvajanje preventivne dejavnosti za promocijo zdravja, krepitev osebne prožnosti in zagotavljanje varnosti otrok, mladostnikov in odraslih pred različnimi oblikami nasilja. S področjem preventive nasilja in zlorabe otrok ter obravnave žrtev nasilja in zlorab se ukvarja že vrsto let. Izvedla je večje število izobraževanj in usposabljanj za različne javnosti. Zaposlena je v ISA institutu.

Predstavitev delavnice:

Otroci imajo po izkušnjah zlorabe različne stiske. V postopkih, ki sledijo razkritju zlorabe, se njihova stiska pogosto vsaj v določenem obdobju poglobi. Odziv strokovnih delavk in delavcev, ki v različnih kontekstih izvajajo ukrepe, storitve, programe za zaščito, podporo in pomoč otroku ter za obravnavo suma zlorabe, lahko pomagajo otrokovo stisko zmanjšati ali pa na drugi z neustreznim odzivom prispevajo k dodatni travmatizaciji. Na delavnici bomo osvetlili aktualne stiske in potrebe, ki jih imajo otroci v različnih postopkih oz. obravnavah, ki sledijo razkritju zlorabe, in kakšni so ustrezni odzivi nanje.

Delavnico priporočamo:

strokovnim delavkam in delavcem vrtcev in šol, centrov za socialno delo, policije, tožilstva, sodišč, nevladnih organizacij, odvetnikom.

DELAVNICA 6: Znanje za ravnanje: Pomoč otroku žrtvi e-zlorabe in njegovi družini skozi načela projektnega delovanja

Izvajalka delavnice: Mateja Strašek, diplomirana socialna delavka (UN) in magistrica sociologije

Od leta 2013 zastopa Zvezo prijateljev mladine Slovenije v EU projektu INSAFE o varni rabi interneta. Zaposlena je na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani na projektih: Excellence-in-ReSTI, s ciljem oblikovanja inovativnega učnega sistema za usposabljanje mladih projektnih vodij na področju družbenih in tehnoloških inovacij v podonavski regiji in Projektu CyberVAW za osveščanje in preprečevanje spletnega nasilja nad ženskami in dekleti.

Predstavitev delavnice:

Spletne spolne zlorabe so (na žalost) realnost. Ker ima splet svoje specifikke, se socialni delavci, psihoterapevti, šolski delavci srečujejo s problemom kako opolnomočiti otroke-žrtve in njihove družine za polno življenje po zlorabi. Ključna vprašanja so, kako premagati sram, kako se naučiti zaupati sebi, okolici, spletu. Na delavnici si bomo pogledali pristop k delu z družino oziroma pomembnimi drugimi v življenju otroka-žrtve s stališča projektnega vodenja, da bi v kaotično situacijo vnesli strukturirano delo za znanje za ravnanje. Predvsem pa bi

želeli slišati glas socialnih in drugih delavcev, ki se srečujejo z otroki in njihovimi najbližjimi katera znanja in kakšno podporo potrebujejo za svoje delo.

Na delavnici si bomo pogledali specifiko spletnih zlorab, osnove projektnega dela (deležniki, časovni okvir, pričakovani rezultati, kaj je realno in kaj ne,) ter kako lahko izvajamo in načrtujemo podporo žrtvi in družini na organiziran in strukturiran način. Začeli bomo s kratko predstavitvijo e-zlorab in njihove specifikke, sledi kratka predstavitev projektnega pristopa in kako se temi v primeru pomoči žrtvam spletnih zlorab lahko dopolnjujeta.

Komu priporočamo delavnico?

Delavnica je predvsem namenjena socialnim delavcem, ki se srečujejo ali predvidevajo, da se bodo kmalu srečali s problematiko spletnih zlorab otrok. Namenjena je tudi ostalim, ki jih zanima pomoč otrokom-žrtvam e-zlorabe in njihovim družinskim članom oziroma bližnjim na strukturiran ciljno usmerjen in uporabniku prijazen način.

DELAVNICA 7: Zloraba na spletu je enaka neposredni zlorabi

Izvajalec delavnice: Združenje proti spolnemu zlorabljanju (Manca Bizjak in Tjaša Hrženjak)

Združenje proti spolnemu zlorabljanju je neprofitna, prostovoljna, humanitarna nevladna organizacija, s pridobljenim statusom javnega interesa in je registrirano za delovanje na območju celotne Slovenije. Združenje je specializirano za pomoč in podporo ne-zlorablajočim odraslim, ki želijo zaščititi otroka, ki je žrtev spolne zlorabe, odraslim, ki so preživeli spolno zlorabo v otroštvu, ostalim mladoletnim in polnoletnim žrtvam spolnega nasilja ter ostalih oblik nasilja. Nudimo pomoč in podporo za zaščito otroka, z zagovorništvom tekom postopkov, za pomoč pri podpori in okrevanju otroka, za lažje premagovanje stisk, v času soočanja s tem zločinom.

Predstavitev delavnice:

Delavnica je sestavljena iz teoretičnega predavanja in opisovanja primerov s prakse. Skozi kratke, praktične, interaktivne vaje v katerih bodo lahko sodelovali tudi udeleženci sami, pa jim bomo poskušali še bolj približati tematiko zlorab.

Udeleženci delavnice lahko pričakujejo osvežitev znanj o:

- posledicah za žrtev
- vplivih na kvaliteto njihovih življenj (nizka samopodoba, ekonomsko manj uspešni,...)
- značilnostih storilcev (nadzor, moč, itd.)
- odzivu okolja (enak kot pri neposredni zlorabi, oziroma se še bolj minimalizira).

Komu priporočamo delavnico?

Delavnica je namenjena ozaveščanju, zato je delavnica v trajanju 90. minut, lahko priporočena samo osebam, ki želijo dobiti prve osnovne iztočnice o problemu spolnih zlorab in jih to zanima.

DELAVNICA 8: Priprava, izvedba ter evidentiranje forenzičnega intervjuja z otrokom, oškodovancem spolne zlorabe

Izvajalka delavnice: Neža Miklič, univ. dipl. soc. delavka, univ.dipl. sociologinja, višja policijska inšpektorica.

Na Višji policijski šoli, Policijski akademiji je predavateljica več strokovnih predmetov. Prednostno izvaja delavnice za različne strokovne profile glede priprave in izvedbe razgovora z otrokom, žrtvijo zlorabe. Za potrebe policije izvaja najzahtevnejše forenzične intervjuje z otroki, oškodovanci spolnih zlorab. Kot članica

policije sodeluje pri projektu Hiša za otroke v Sloveniji. Je avtorica več strokovnih prispevkov, avtorica preventivnih brošur, soavtorica priročnikov in drugih strokovnih gradiv. Od leta 2015 dalje piše za revijo Vzgoja in je predstavnica policije pri izdelavi Kriminalistično terminološkega slovarja. Tema njene doktorske dizertacije je vezana na sociološko konceptualizacijo forenzičnega intervjuja z zlorabljenim otrokom.

Predstavitev delavnice:

Tehnologija omogoča drugačne načine komuniciranja in vzpostavljanja odnosov. Mladostniki 21. stoletja vse manj komunicirajo osebno, "face to face" in prijatelji, njihovi zaupniki niso več nujno osebe, ki jih dejansko tudi poznajo, se z njimi v realnosti srečujejo. Občutek anonimnosti, varno zavetje svoje sobe ali stanovanja, kjer se zdi, da nevarnosti ni, omogoča storilcem vzpostavitev "zlatega mostu komunikacije" ter izničenje strahu pred nevarnostjo. Ko do zlorabe pride, ne gre nujno zgolj za fizično ali kontaktno spolno zlorabo. Otrok je zlorabljen večplastno, ob izdelavi in posredovanju njegovih intimnih posnetkov, vsakokrat znova. Osramočen in prizadet je soočen s samim seboj in ravno takrat vstopijo drugi – odrasli in tujci, ki tekom policijskih, sodnih in terapevtskih obravnav pričakujejo, da bo spregovoril in nato govoril podrobno in natančno o stvareh, katere bi pravzaprav rad potisnil daleč stran. Razumevanje mladostnika, procesa zlorabe in način delovanja storilcev je nujen del priprave na izvedbo forenzičnega intervjuja. Kvalitetno izveden forenzični intervju je sistematičen proces. Zahteva strokovno znanje, dosledno upoštevanje protokola ter ustrezno evidentiranje. Dosledno in natančno izveden forenzični intervju ima lahko pomembno dokazno vrednost in preprečuje dodatno viktimizacijo otroka.

Komu priporočamo delavnico?

preiskovalcem kaznivih dejanj, državnih tožilcem in sodnikom

DELAVNICA 9: Seksting in e-spolne zlorabe otrok

Izvajalka: Tjaša Jerman Kuželički, uni. dipl. sociologinja družboslovna informatičarka

Kot zunanja sodelavka pri Safe.si že več let izvaja izobraževanja o varnosti na internetu. Izvaja delavnice za otroke in mladostnike, predava njihovim staršem in zaposlenim na šolah. Zanima se za vpliv novih tehnologij na družbo.

Predstavitev delavnice:

Na delavnici bomo v skupinah ob resničnih primerih razmišljali o problematiki sekstinga med otroci in mladostniki. Delili bomo izkušnje in znanja o preventivnem ravnanju na tem področju. Iskali bomo odgovore na vprašanja kako opolnomočiti otroke in mladostnike, da bi sami prepoznali potencialno nevarno obnašanje na spletu in se mu znali upreti. Ugotavljali bomo tudi, kako prepoznati otroke, ki so temu bolj izpostavljeni oziroma bolj ranljivi in kako postopati v teh primerih. Cilj delavnice je izkušnje in znanja na področju preventivnega dela z otroki in mladostniki osredotočiti na problem sekstinga in e-zlorab otrok.

Komu jo priporočamo?

Zaposlenim v vzgoji in izobraževanju oziroma vsem, ki izvajajo preventivno dejavnost za otroke in mladostnike

Dogodek omogočajo: